

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20. szám
Telefonszám 300.

Felolvas szerkesztő:
KÓNYA LAJOS.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután —
Előfizetési díjak: egész évre 72 K
fél évre 36 K, negyedévre 18 korona

Mit akarnak

az osztrákok?

Bécs, aug. 28. A nemzetgyűlés központi bizottságának Nyugatmagyarország németek által lakott vidékére vonatkozó közleményét a következőképpen helyesbítették: Az osztrák képviselők nem azt kívánják, hogy ezen vidékeket antant csapatok szállják meg, hanem a rend fenntartására a békekonferencia végleges döntéséig engedjék meg, hogy ezen vidékeket osztrák biztonsági csapatok szállják meg.

Boroevics nyilatkozata

Boroevics Szvetozár érdekesen nyilatkozott egy lapban: Kijelenti, hogy az ellene irányított támadásokkal szemben nem tagadja, hogy valóban be akart lépni a szerb hadseregbe, de a zágربی nemzeti tanács ebben megakadályozta. Ő mindig szlávnak érezte magát és senki sem képzelheti el, hogy ezért mennyit szenvedett a háború alatt. Mindig előnyben részesítette a szerbeket és szlovákokat és nem egy esetben sikerült is ez neki. Mikor az osztrák főparancsnokság a Szávára akarta visszavonni a csapatokat s így Laibach az olaszok kezére került volna, azt ő akadályozta meg ellenkezésével. A szlovének tehát neki köszönhetik, hogy megkíméltek őket a háború borsalmától.

A német-osztrák békeszerződés.

Páris. A békekonferenciának az a bizottsága, amely a Német-Ausztriával kötendő béke tervezetét készíti elő, megvizsgálta az összes benyújtott jelentéseket és hozzá kezdett a békeszerződés végleges megszövegezéséhez.

Véglegesen döntöttek már a német-osztrák munkások alkalmazása ügyében a lerombolt francia területeken. Ennek következtében az osztrák munkásszakszervezetek delegátusai elhagyták St. Germain-t és Bécsbe utaztak.

A La Croix című párisi lap azt írja, hogy a német-osztrák békét csak szeptember első napjaiban irhatják alá. Az erre vonatkozó jegyzéket már átnyújtották Renner kancellárnak, aki egyúttal azt a kérést intézte a békekonferenciához, hogy adjon engedélyt arra, hogy Bécsbe utazhasson és ott a béketer-

vezetet a német osztrák parlamentnek bemutatassa. A békekonferencia valószínűleg teljesíteni fogja a kérelmet.

Bécsi jelentés szerint a szövetséges hatalmak Bécsben tartózkodó missziói jelentést küldtek kormányaiknak, amely szerint szükségesnek tartják módosítani a békeszerződés 201. szakaszát, amely szabályozza a volt osztrák-magyar monarchia államadosságainak felosztását. A békeszerződésnek egyik legfontosabb része ez a kérdés, amelyről a bécsi francia misszió vezetője: Alliré, már több alkalommal tett részletes jelentést a békekonferenciának. Valószínű, hogy ez a kérdés összefüggésben van a német-osztrák békeszerződés átadási határidejének kitolásával. (Journal de Genève aug. 28.)

350 vagon amerikai liszt Erdélynek.

Dr. Bála Romulusz, a nagyszabenyi kormányzótanács közlelmezési osztályának főnöke azt a kijelentést tette, hogy Erdélyben megszűnt az élelmezési krízis. Az új aratás eredménye kedvező, továbbá Amerikából 350, Bukarestből pedig 150 vagon gabonaféle érkezik. — Rekvirálásról csak akkor lenne szó, ha a küldemények valami okból elmaradnának. A havasi lakosok ugyanis főként Máramarosban teljesen nélkülözik a búzát és kukoricát.

200 milliót akartak a volt Német császárnak megszavazni.

Páris. — A Freiheit című berlini lap írja egy weimari távirat alapján, hogy a porosz parlament legutóbbi ülésén a pénzügyminiszter javaslatot terjesztett elő, amelynek értelmében a képviselőház Vilmos ex-császárnak 212,500.000 frank kompenzációt szavaz meg kárpótlásként a civilista megszűnéseért, amelyet lemondásakor vesztett el.

Csaknem az összes miniszterek a javaslat elfogadása mellett szavaztak és csupán a földmivelésügyi miniszter vétója akadályozta meg a terv keresztülvitelét. (Le Croix, augusztus 22.)

Csehország kiutasítja az idegeneket.

A „N. W. Tagblatt“ jelenti Prágából: — A „Tribuna“ híradása szerint a cseh-szlovák kormány rendeletet adott ki, mely szerint augusztus hó végével minden külföldi állampolgárnak el kell hagynia Tóterszág területét. — Ezt a határozatot csak betegség vagy különös családi körülmények címén lehet 14 nappal meghosszabbítani.

Egy a sok közül

— Dr. Szerényi Schweiger Adolf vörös ügyvéd letartóztatása. —

A magyarországi kommunisták, mikor meg virultak, a megszállott területekre is küldtek titkos agitátorokat, akiknek hivatása az volt, hogy meggyervezzék itt az elvtársak táborát a elkészítsék a talajt egy vörös forradalomra.

Ilyen kiküldendő exponens volt a szenttamási dr. Szerényi Schweiger Adolf ügyvéd, akinek a neve előtti „Szerényi“ nem epiteton, nem nemesi előnév. Mikor Schweiger nagyvezér megtudta, amit annak idején a Délvidék is körözt, hogy a vörösgárda halasi vezérei közül néhányat elfogtak, megnevezve a közeledő katasztrófát, mely odaát várt rá, ide haza akart menekülni s Baján átszökött a demarkációs vonalon innenre. Több napi bujkálás után az ottani rendőrség elfogta s igazolásra szólította föl. Schweiger jól begyakorolt szóhámoságával átszökése okául azt adta, hogy megunt a magyarországi „zavaros“ sietet s azért jött ide, hogy itt visszatelpevedve „ennek a hazának szentelje minden erejét“, azt pedig mint jó „schweiger“: elhallgatta, hogy ő Szenttamáson lakott, ahonnan töméredek visszaállítás után nyomtalanul eltűnt s Halason állt meg, hogy „annak a hazának szentelje minden erejét.“

Ivanits Izidor szenttamási jegyző megtudván, hogy Schweiger a bajai rendőrség kezében van, táviratban kérte a hős Szenttamásra való átkísérését, megindokolván, hogy Schweiger büntetendő cselekmények miatt igen kerestett egyén.

Csütörtökön aztán tényleg át is kísérték a jó madarat Szenttamásra, ahol a lakosság várva-várta a vendég megérkezését s zászával rohant az ottani rendőrséghez panaszt emelni ellene. Sok kliense keresi rajta az el nem számolt, de elköltött ezreseket. A nyomozás hetekig fog eltarítani. Schweiger beismerésben van, de fizetni nem képes. Hát persze, így tanults. A katonai büntető bíróság fog ítélni fölötte.

Károly román herceg trónörökös lemondott a trónról.

Genf. A párisi román meghatalmazott miniszter kijelentette a francia sajtó képviselőinek, hogy Károly herceg trónörökös lemondott a trónról. Az új trónörökös, Miklós herceg, aki különösen melegen rekonszenzál viseltetik Franciaország iránt.

Nem a P. Barnabások

csinálják itt Szabadkán a „türel-
mellen“ antiszemitizmust, hanem
azok az alakoskodó és átkos-
kodó újságírók, melyek éppen
a helybeli zsidóság orgánumában
látnak egymásután napvilágot. —
Azok az egyes beállítású és cí-
zatosán megírt, ravaszul kiszí-
zett riportok, melyek folytonosan
csak a „geny és mágnás fiatal
szuhancok“ról platyálnak azzal
okoskodással, hogy ha már tény-
leg voltak ezeknek nagy hibáik,
szakadjon minden hűn az ő nya-
kukra. Nagyszerű stiláris művé-
szettel beszélik bele a közönségbe,
hogy Magyarországon most em-
brevés van, mert visszafelé sült
a második zsidó forradalom is;
de mikor a magyar tényleg a ma-
gyart falta s a zsidó heccesfődés-
sel vadított vörögárda rombolt-
pusztított gyilkolt becsületes ma-
gyar értékeket, akkor elitélő sza-
vuk nem volt s csak egy szór-
mentén bánták a kommunizmus-
sal. Mert akkor még lehetett spe-
kulálni s nagybölcsen kívárni,
merre dől a kocka, hogy aztán a
győztes fél dicsőretét kiabálják
tele torokkal. Most összeomlik a
világ, mert a sok gazember zsidó
is volt s mert ha a gazembert ülté,
hát a zsidó vakarja a hátát. Bu-
dapest és környékere meg a Du-
nánaira ráborult az egyiptomi só-
téttség s az assiai műveletlenség,
mert verik a bitangot és krízis
fenyegeti „a szegényes magyar
kultúrát, mert erős gyökérszálat
tépték ki“ a zsidósajtótól egyetemi
katedrara beérőszakolt néhány ta-
nár bojkottálásával, és a szegény
Semmelweis szobornak más baja
sincs, mint hogy a pár ezer zsidó
kölyök kikergetésén, akik nem
annyira tanultak, mint erkölcsi-
lenkedtek és új „anyagokat“ szál-
lítottak a nemibeteg kiállításra,
mint hogy ezeknek az élő bacil-
us tanyáknak a kikergetésén „mo-
solygjon fájdalomosan“! Lehet,
hogy tényleg mosolyog, mert örül
6, a „gyermekágyi láz elleni
szérum fölföldözése“, hogy keve-
sebb magzatelehajó zsidó orvos
lesz s az is lehet, hogy fájdalom-
osan mosolyog, mert csak ily ké-
szen ebredtek rá a magyarok rom-
lásuk okára. A sőtiben fölláított
Marx és Bebel szobrok bizonyára
vigyorogtak hitsorsosaik sikerén
az első és második forradalom
kérdéselében és nem fájlalták a
sok ezer keresztény szétűzését,
hasátlaná silányítását a szocializ-
mus szeht nevében. No ná, majd
most még Berzsenyi is bögni fog
és krokodilus könyvek potyogta-
tása közben nyöszörgi a „Romlás-
nak indul hajdan erős magyar“-t,
mert kiosit visszaadják a kölcsönt
a bűnös zsidóknak.

Jobban tenné az ugynevezett
Magyar Újság, melyet — bár foly-
ton kérkedik keresztény voltával —
a helybeli Neven találoán „keresz-
telt el“ zsidó újságnak, — ha
megfogadná a helybeli izr. hit-
község elnökének szavait s ahe-
lyett, hogy folyton mentegeli a
bitang zsidókat, 6 törne fölöttük
pálcat legelsősorban. Nem azt ki-
vánjuk, amit azelőtt Ur mondott,
hogy a gazember zsidók ellen ők
veréreljék a pogromot, sem azt,
smire 6 késznek nyilatkozott, hogy
ők gyujtsák meg a máglyát, ők
szorítsák hurokba a kötelet, csak
azt, hogy válasszák szét a gaz-
ember és zsidó fogalmát, s ne tart-

sák e kétlöt annyira összekapcsol-
nak, hogy a zsidóság jadjuljon föl,
mikor gazembereket büntetnek.
Legyen egy kis önkritikájuk, s ne
gondolják, hogy csak a zsidó va-
lami s főként ne, hogy a zsidó
minder. Mert akkor nem szabad

csodálkozniok azon, ha mindenért
őket terheli a felelősség. Jöjjenek
s gíteni a gazember zsidók lehe-
tetlenné tételében, s mi segítünk
nekik a becsületes zsidóság meg-
védésében. Csak rajtuk áll, hogy
megszűnjék az antiszemitizmus!

Clemenceau és a magyar kormány.

A francia lapok közléseiből vált
ismeretessé, hogy a békekonzere-
ncia legfelsőbb tanácsa, amelynek
Clemenceau francia miniszterelnök
az elnöke, foglalkozott az új ma-
gyar politikai helyzettel. Ennek
eredménye az a döntő jelentőségű
távirat, amelyet Clemenceau a
budapesti antant-misszióhoz inté-
zett. A távirat az antant nyitl
ál-
lásfoglalását határozottan megje-
líli a budapesti kormányalakulat-
tal szemben. A szövetséges hatal-
maknak József főherceg és a Fried-
rich kormány ellen irányuló ma-
gataritását eléggé megmutatta ugyan
a budapesti misszióhoz intézett az
a rendelkezés, hogy a magyar
kormányal csak az elkerülhetet-
lenül szükségesekről tárgyaljon,
de ezt a rendelkezést a Friedrich
kabinet nem tudta, vagy nem
akarta megérteni. Clemenceau tá-
virata most érthetően, világosan
beszél: ez a kormány — a Fried-
rich féle — nem a nép akaratából
létesült; létrehozója, Habsburg Jó-
zsef főherceg iránt az antant nem
lehet bizalommal; még akkor sem
részesíthetők Magyarországot tá-
mogatóban, ha az ő rendelkezé-
sre választott nemzetgyűlés tényleg az
ország akaratát képviselő is. Ki-
vánja az antant, hogy lépjen vissza
József főherceg kormánya, a

mely egy rendőrséport által vég-
rehajtott és egy idegen hadserag-
tól támogatott államcsínynek kö-
szönheti létét. Kívánja hogy egy
olyan kormány apelláljon a népre,
amelyben a népek minden rétege
képviseletre van.

A kormányzó és a kormány lemondása.

Az antant-hatalmak által Buda-
pestra küldött Katonai Bizottság
ezt a táviratot tegnap délután meg-
küldötte József főherceg kormány-
zónak, aki fölkérésre vele Fried-
rich István miniszterelnököt. A
miniszterelnök intézkedéséből a
kormány tagjai nyomban minisz-
tertanácsra ültek össze, hogy az
új helyzetben a kormányzóval
eggyütt elődönték megatartásukat.

A békekonzereencia elnökének
táviratát József főherceg és Fried-
rich István miniszterelnök rövid
tanácskozás után lemondásuk okául
elfogadták.

A miniszterelnök tudatta a nem-
zetközi katonai misszióval, hogy
a kormányzó és a kormány le-
mondanak és válaszul Clemenceau
táviratára, megsürgönyözték ezt
Párisba.

Az új kormány Lovász Márton
elölklésével megalakult.

Hogyan működött a csempészszindikátus?

— Elitelték a csempészkirálynt. —

(Saját tudósításunk.)

Deutsch Salamon, volt vasuti
raktárfőnök, volt csempészkirály-
nak méltó partnere akadt, akit a
rendőrségen csempészkirályad né-
ven ismertek.

Marink Györgyné szül. Halász
Rozália az érdemes asszony, aki
a múlt évben, vasutasok se-
gítségével, 80—100 darab disznót
csempészett föl Budapestre.

A múlt év telén a rendőrség-
nek tudomására jutott ugyanis,
hogy Tompa 101. számú őrházánál,
a Szabadkáról Budapest felé ha-
ladó vonatokra vasuti egyének
kettőbe hasított disznókat raknak
föl és azt Budapestre csempézik.

A rendőrség meggyűlölte a disz-
nó-utasok szállítására berendezett
őrházat és tetten érte Marink
Györgynét amint vasuti alkalma-
zottak segítségével, három kettőbe
hasított disznót, a vonat kalauz-
kocsijára föl akartak tenni. A ren-
dőrség a 285 kg. húst lefoglatta
és Marink Györgyné ellen meg-
indult a büntető eljárás.

A tárgyalás alkalmával Marink
Györgyné beismerie a csempészést
és csupán azzal védekezett, hogy
szállítási igazolvány nélkül köz-
podgyásként őhajotta a vonatra
földalati a sertéshúst.

A rendőri nyomozás alkalmá-
val beszerzett terhelő adatok alap-
ján beismerie azt is, hogy már
ezen tervezett szállítását megelő-
zően 15 darab sertést elszállított
így Budapestre, s ott a keleti pá-

Szabadka, augusztus 29

lyaudvar állomásán, hentéseknek
és magánosoknak 10—13 korona
kilogrammonkénti árban eladta.

Marinkné vallomásának legér-
dekesebb része az, amelyben be-
vallotta, hogy a csempészést va-
suti alkalmazottak segítségével
üzte. Beismerte, hogy a sertések
levágásánál, az elszállítás lebö-
nyolításánál vasutasok segítkez-
tek.

A csempészszindikátus hatalma
még arra is kiterjedt, hogy a vo-
nat egy peronyi idejét a 101-es
őrházánál meghosszabbítsák, sőt a
sertéseket biztonság okából egy
vasutas mindig elkísérte Bada-
pesire.

A magyarányu csempészést ügyé-
ben a napokban megtartott tár-
gyaláson, mivel bebizonyosodott
az, hogy Marinkné hónapokon át
fizie a csempészést és körülbelül
80—100 drb. sertést csempészett a
fenti módon Budapestre, és mert
a maximális ár túllépésével üzér-
kedett, dr. Dobó Árpád rendőrka-
pitány Marinkné: 30 napi elzárás-
ra, 100 korona pénzbürségre és az
elkobzott 3 drb. sertés husának az
eladásból befolyt 2385 korona el-
kobzására ítélte el. Marinkné az
ítéletben megnyugodott. Az ügy-
ben szereplő vasuti alkalmazottak
ellen a büntügyi eljárás még fo-
lyamatban van.

A szakértő befőrök...

— Akik orvosi műszereket és dinamót loptak. —

(Saját tud.)

— aug. 29

Ahelyett, hogy kivessze a be-
törő gárda, mely hónapok óta ret-
tegsben tartja a várost és vidé-
két, még rehamosabban terjeszke-
dik, népesedik minél jobban kö-
zeledünk az őszhöz. Mely részvét-
tel konstatáljuk eme erkölcsi el-
fajulást (részvéitink azonban nem
a fosztogatónak szól, hanem a-
zoknak, akikből lehet még egy és
más értékes holmit elsmelni...) sajnos mi nem segíthetünk rajta,
ha a rendőrség sem segíthet...
Főleg félig-intelligens betőrökkel
nehéz felvenni a küzdelmet, azok
azután a furfangos emberek, nem
kerülnek egyhamar hurokra.

A szegény detektívek gyakran
hónapokig szimatolnak, amíg végre
kére kerithetnek egy-egy be-
törőexisztenciát.

Ujabbán pedig már megalakult
a szakértő fosztogatók egyesülete,
melynek tagjai megfelelő appará-
tussal rendelkeznek, mind „jóra-
való“ emberek, azonban elvük tilt-
ja átlépni a krajcáros igazság szűk
határait... Nem lepnek ők sem
sonkát, még kevésbé zöld diny-
nyét avagy paradicsomot, az ő
gesztusok műszaki és orvosi tár-
gyak felé vergál... Éppen tegnap
előtt szerelték le a főgimnázium
laboratórium dinamóját. Képzett
villanyzerelő lehetett a tolvaj, aki
a géppince dinamólappjáról a leg-
teljesebb szakértelemmel szerelte
le és esente el a kísérleti terem
motorját, melynek jelenlegi értéke
14.000 korona.

Továbbá tegnap meg a Stefánia
gyermekvédő egyesület orvosi ren-
delőjét fosztották ki a „szakértő
tolvajok“. Sok apróbb nagyobb
műszert vittek pártfogás alá, né-
vezetesen gummi és üvegcöveket,
ollókat, késeket, két orvosi köpenyt
1 lepedőt, 1 drb. szőnyegot (az
összes holmi között talán ez utób-
bi tárgy a legértékesebb.) S Tam-
hász Erzsébet rendelési alkalma-
zott reggel nem tudta, hogy má-
tévő legyen, amikor „felfö-
dedte a hányt; hosszas töpren-
gés után észbe jutott, hogy a
rendőrségre kéne menni... Nosza
nem is késelt azután, előállt a pa-
naszával, szép sorrendben felsö-
rolta a hiányzó tárgyakat s végül
kijelentette, hogy ő nem ludas a
a dologban. A rendőrkapitány hi-
telt adott szavának s elbocsátotta,
ellenben a „szakértő tolvajok“
ellen megindították a nyomozást.

— Öngyilkos cselédieá-
nyok. Pető Zsuzsanna 23 és
Ozsrák Katalin 15 éves leány
Gonda Izó államvasuti főellenőr,
topolyai állomásfőnöknél együtt
szolgáltak. A két leány öngyilkos-
sági szándékból szublimátoidot
ivott és amikor Pető Zsuzsanna
azt tapasztalta, hogy a szublimát
nem végez vele, a községi szo-
gányház előtt levő kutba ugrott.
Ozsrák Katalin éleiben maradt,
Pető Zsuzsanna azonban a kutba
fulladt, Pető Zsuzsa öt levelet ha-
gyott hátra, mikben közösen el-
határozott öngyilkossági szándé-
kuk okának elhallgatása mellett
özevgy édesanyjától, testvéreitől
és gazdájának családjától bucsu-
zott, arra kérve őket, hogy teitét
bosszússák meg neki.

HIREK.

A mai rendkívüli közgyűlésről lapunk holnapi számában fogunk részletesen beszámolni a közbejött akadályok miatt.

— **Ujabb vonatjáratok.** A szabadkai vasúti állomásparancsnokság ezúton is tudatja az utazó közönséggel, hogy a mai naptól kezdve aug. hónapban minden páratlan, szept. hónapban minden páros napon reggel 6 óra 13 perckor indul vonat a Horgos—Zenta óbecsei vonalon Ujvidékre. Ujvidékről visszafelé este 10 órakor indul a vonat ezen a vonalon és pedig aug. hónapban minden páros napon, szept. hónapban pedig minden páratlan napon. — Bajára mindennap indul vonat reggel 6 óra 31 perckor, onnan vissza d. u. 4 óra 3 perckor. — Zomborba mindennap indul reggel 6 órakor, onnan vissza d. u. 5 óra 28 perckor. — Ezzel kapcsolatban változás áll be a zombori expressz vonatra vonatkozásig, amennyiben a vonatra ezentúl csak Szabadkán, Zomborban és Gomboson lehet fel és leszállni. — Utazási igazolványok továbbra is kellenek.

— **Megtartják a szeptemberi országos vásárt.** A vásárrendészeti hatóság lapunk útján is közli a szeptember havi országos vásárra vonatkozó rendelkezést. Eszerint jövő hónap 7-én megtartják az országos vásárt, melyre kizárólag lovak hajthatók fel; hasított körmű állatok, nevezetesen: szarvasmarha, juh, kecske és sertés felhajtsa az állatjárványra való tekintettel, szigorúan tilos.

Ho—See—Chung
Ho—See—Ling

világhírű kínai bűvészek és fakírok fellépte a Korzó Moziban pénteken és szombaton.

— **A főorvosi hivatal jelentése a közegészségügyi viszonyokról.** Dr. Barta Antal, főorvos a napokban terjesztette be a polgármesteri hivatalba rendszeres fél havi jelentését, melyből kitűnik, hogy a közegészségügyi viszonyok e hónapban sem kedvezőtlenebbek, mint júliusban. — Mindössze 7 járványos megbetegedés fordult elő; nevezetesen: 1 difteritis, 1 vörheny, 1 kanyaró és 4 tifusz megbetegedés, ez utóbbiak közül kettő a külterületen (Tempa-Kelebián.)

— **Nincs beteg a járványkórházban.** Kitérült a járványkórház. A betegek legnagyobb része felgyógyult, csak néhányan haltak el kiütéses tifuszban. Azok is vidékről hurcolták be a ragályos betegség csiréit (katonák voltak valamennyien.) A kórházi személynének nincs munkája, természetesen nem bocsájtják el őket, hanem valamelyik városi üzemnél nyerne alkalmazást addig is, amíg kórházi szolgálataikat újból igénybe nem kell venni.

— **Elveszett esztőtörök d. e. 11 óra körül** Palicsan a parki főbejárattól a br. Vojnits villához vezető kis sétányon egy sötétzöld színű, női impregnált viharssapka. A becsületos megtaláló juttassa el a br. Vojnits villába Palicsra, ahol illő jutalomban részesül.

SZENZÁCIÓS MŰVÉSZI ELŐADÁS

29-én (péntek), 30-án (szombaton) este a

Korzó Moziban.

Ho See Chung
Ho See Ling

a világhírű kínai jongleur-, fakir-, varázsló-művészek, csodálatos utolérhetetlen műsorukkal,

Asta Fantina

keleti táncosnő, klasszikus táncsival,

VILKO

a világhírű varieté művész, hasbeszélő, imitátor, mimikus, xylophon művész, gyorsfestő kitűnő és nagy műsorával. :-:

A műsor keretében fellépnek még a zág-rábi színház ballet iskolájának nagytehetségű növendékei

a 6 éves **Harna Oszkár**

és

a 10 éves **Lanovič Zlatica.**

Az előadás kezdete este fél 9 órakor.

Helyárak 10, 6, 4 K.

A jegyek előre vált-hatók a KORZÓ MOZI pénztáránál.

— **Óriási érdeklődés előzi meg a Korzó-Mozi mai és holnapi művészlelőadását.** A festői ruhákba öltözött kínai csoport szenzációt keltett, amint végig sétált a korzón. A kiváló művész gárda a közönség nagy érdeklődését azzal akarja meghálálni, hogy a legesodálatosabb számaikat mutatják be. Nagy meglepetést fog szerezni a közönségnek a két csodagyermek, akik művészi táncokkal mindenütt a legnagyobb sikert aratták.

x **Dr. Osajkás Balázs** orvos v. klinikai asszisztens, bőrgyógyász, urológus, nőgyógyász. Rendel: VI., Teréz-tér 11. d. e. 8-9, d. u. 2-4 ig. Vérvizsgálat (Wassermann). Telefon 66.

x **Dr. Vécsei Jenő** orvosai rendelője nemi betegek részére. Lakása: VI. kör, Mária Terézia-tér 12., Vojnits Pirocska-félsz. ház. Rendel: d. e. 7-9 ig; d. u. 2-től fél 4 ig és 5-7 ig.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek: Semmelweis Ignác, a híres nőgyógyász egy budai sváb eredetű családból származott. Római katolikus volt és ha élne, még a közismert emberszeretete mellett is aligha lenne inyére, hogy egy szereplési viszkeletegben szenvedő emberlársa zsidónak deklarálja, mert weiss a neve vége és európai a hira.

ASTA FANTINA

klasszikus táncművész nő fellépte péntek, szombat a KORZÓ MOZIBAN.

A Korzó-Mozi műsorából:

Szombat és vasárnap 30, 31-én a **Tavaszi vihar** társas film-újdonosság, csak 2 napig marad műsoron.

A Lifka-Mozi műsorából:

A **hazugság.** Paul Bourget a franciák népszerű írójának klasszikusan nagyszerű regényét a **hazugságot** hozza színre 29., 30. és 31-én a **Lifka mozi.** A darabot Uher Odón Sas Edével együtt konstruálta. A legnagyobb invenciókkal megrendezett színjáték és a képrázatosan szép fotográfiai oly tökéletes harmóniával egyesülnek, hogy a legjobb francia filmekkel a versenyt felvehetik. A darab főszereplője Mészáros Giza, a Belvárosi színház tünnapelt drámai művésznője, kinek az első fellépte a szezonban. Az irodalmi előadások iránt óriási az érdeklődés. A film Szabadkán van.

VILKO

a legkiválóbb varieté művész, zeneművész, imitátor, hasbeszélő fellépte pénteken és szombaton a KORZÓ MOZIBAN.

VASARNAP F. HÓ 31-ÉN

d. u. 5 órai kezdettel az MTE. Szegedi uti pályáján.

Bácska-MTE

bajnoki mérkőzése.

Élesztőárusítás.

A jó hírnévnek örvendő **Neumann-féle tiszta szeszélesztő** naponta kapható **HERCL VILMOS-nál** az aradi Neumann Testvérek cég képviselője. Gyártelek Kősegy-u. 248. — Főpostával szemben —
Telefon 38. Telefon 38. Ugyanott nagy ládák kaphatók

Tiszta gyapjuszövetek, bélések, selymek lisztetek, és minden-

mosóárak eladása nagyban és kicsinyben, legolcsóbb árak mellett

Strassernál

IV. kör, Damjanich-u. 62. szám, s tanítóné képezde átelienében.

Előnyös NAGYBANI ÁRAKON KAPHATÓ

a szabadkai Klotildgyár gyártmánya

Magcsávazó-szer Vasgálicz

Kénsav Saletromsav továbbá

Kékítő I-a fél klg-os üvegekben

Marószóda lukováci Kátrányos papir

Kocsi kenőcs szavatolt kátránymentes

Gépolaj VI. számu I-a tulhevitett üzemekhez

Hengerolaj I-a 60 kg-os hordókban

Keményítő darabos 70 kgr-os ládákban

Burgonyakeményítő I-a 75 kg-os zsákokban

Kénlap I-a olasz kénből.

Szegedi paprika olomszárt

Gyeri tea I-a beylan

Fahéj I-a minőség

Pipere szappan I-a minőség

Puder gyógyszerészek részére

TRAFIKANT-nál Fűzfás-utca 308. Telefon 4-55 sz.

Nem a P. Barnabások

csinálják itt Szabadkán a „türelmetlen” antiszemitizmust, hanem azok az alakoskodó és átkoskodó ujságírók, melyek éppen a helybeli zsidóság organumaiban látnak egymásután napvilágot. — Azok az ügyes beállítású és ólízatosan megírt, ravaszul kiszinezett riportok, melyek folytonosan csak a „gentry és mégnás fiatal suhancok”ról pletykálnak azáltal okoskodással, hogy ha már tényleg voltak ezeknek nagy hibáik, szakadjon minden bűn az ő nyakukra. Nagyszerű állítás művészettel beszélnek bele a közönségbe, hogy Magyarországon most emberevés van, mert visszafelé sült a második zsidó forradalom is; de mikor a magyar tényleg a magyar falta s a zsidó heccelődéssel vadított vörösgárda rombolpusztított gyilkolt becsületes magyar értékeket, akkor elillő szavuk nem volt s csak ugy szórmentén bántak a kommunizmus-sal. Mert akkor még lehetett spekulálni s nagybölcsen kívánni, merre dől a kocka, hogy aztán a győztes fél dicsőretét kiabálják tele torokkal. Most összeomlik a világ, mert a sok gazember zsidó is volt s mert ha a gazembert ülik, hát a zsidó vakarja a hátát. Budapest és környékére meg a Dunánálra ráborult az egyiptomi sötétség s az asszai műveltség, mert verik a bitangot és krízis fenyegeti „a szegényes magyar kulturát, mert erős gyökérszálat tépték ki” a zsidóságtól egyetemi katedrára beöröszakott néhány tanár bojkottálásával, és a szegény Semmelweis szonornak más baja sincs, mint hogy a pár ezer zsidó kölyök kikergetésén, akik nem annyira tanultak, mint erkölcslenkedtek és új „anyagokat” szállítottak a nemibeteg klinikákra, mint hogy ezeknek az élő bacillus tanyáknak a kikergetésén „molyogjon fájdalomosan”. Lehet, hogy tényleg molyog, mert örülök, a „gyermekágyi láz elleni szérum fölfödője”, hogy kevesebb magzathajó zsidó orvos lesz s az is lehet, hogy fájdalomosan molyog, mert csak így késon ebredtek rá a magyarok romlásuk okára. A sebtiben fölállított Marx és Babel szobrok bizonyára vigyorogtak hitorsosaik sikerén az első és második forradalom kérészeletében és nem fájlalták a sok ezer keresztény szétűzését, hasátlaná állányítását a szocializmus szeht nevében. No ná, majd most meg Berzsényi is bögni fog és krokodilus könyvek potyogtatása közben nyöszörgi a „Romlásnak indult hajdan erős magyar”-t, mert kocsit visszaadják a kölcsönt a bűnös zsidóknak.

Jobban tenné az ugynevezett Magyar Újság, melyet — bár folyton kérkedik keresztény voltával — a helybeli Neven találóan „keresztelt el” zsidó ujságnak, — ha megfogadná a helybeli izr. hitközség elnökének szavait s a helyett, hogy folyton mentegeti a bitang zsidókat, ő törne fölöttük pálcát legelső sorban. Nem azt kívánjuk, amit az elnök Úr mondott, hogy a gazember zsidók ellen ők veréreljék a pogromot, sem azt, emire ő késznek nyilatkozott, hogy ők gyűjtsek meg a máglyát, ők szorítsák hurokba a kötelet, csak azt, hogy válasszák szét a gazember és zsidó fogalmát, s ne tart-

sák e kettőt annyira összekapcsoltnak, hogy a zsidóság jadjuljon föl, mikor gazembereket büntetnek. Legyen egy kis önkritikájuk, s ne gondolják, hogy csak a zsidó valami s főként ne, hogy a zsidó mindegy. Mert akkor nem szabad

csodálkozni azon, ha mindenért őket terhel a felelősség. Jöjjenek s giteni a gazember zsidók lehetetlené tételeben, s mi segítünk nekik a becsületes zsidóság megvédésében. Csak rajtuk áll, hogy megszűnjék az antiszemitizmus!

Clemenceau és a magyar kormány.

A francia lapok közléseiből vált ismeretessé, hogy a békekonferenciára legfelsőbb tanácsa, amelynek Clemenceau francia miniszterelnök az elnöke, foglalkozott az új magyar politikai helyzettel. Ennek eredménye az a döntő jelentőségű távirat, amelyet Clemenceau a budapesti antant-misszióhoz intézett. A távirat az antant nyílt állásfoglalását határozottan megjelöli a budapesti kormányalakulással szemben. A szövetséges hatalmaknak József főherceg és a Friedrich kormány ellen irányuló magatartását eléggé megmutatta ugyan a budapesti misszióhoz intézett az a rendelkezés, hogy a magyar kormányval csak az elkerülhetetlenül szükségesekről tárgyaljon, de ezt a rendelkezést a Friedrich kabinet nem tudta, vagy nem akarta megérteni. Clemenceau távirata most érthetően, világosan beszél: ez a kormány — a Friedrich féle — nem a nép akaratából létezik; létrehozója, Habsburg József főherceg iránt az antant nem lehet bizalommal; még akkor sem részesíthetnek Magyarországot támogatásban, ha az ő rendelkezéseire választott nemzetgyűlés tényleg az ország akaratát képviselő is. Kívánja az antant, hogy lépjen vissza József főherceg kormánya, s

mely egy rendőrsépről által végrehajtott és egy idegen hadsergőtől támogatott államcsínynek köszönhető léte. Kívánja hogy egy olyan kormány apelláljon a népre, amelyben a népnek minden rétege képviselve van.

A kormányzó és a kormány lemondása.

Az antant-hatalmak által Budapestre küldött Katonai Bizottság ezt a táviratot tegnap délután megküldötte József főherceg kormányzóknak, aki fölkereső vele Friedrich István miniszterelnököt. A miniszterelnök intézkedéséből a kormány tagjai nyomban minisztertanácsra ültek össze, hogy az új helyzetben a kormányzóval együtt oldásuk magatartásukat.

A békekonferencia elnökének táviratát József főherceg és Friedrich István miniszterelnök rövid tanácskozás után lemondásuk okául elfogadták.

A miniszterelnök tudatta a nemzetközi katonai misszióval, hogy a kormányzó és a kormány lemondának és válaszul Clemenceau táviratára, megsürgönyözték ezt Párisba.

Az új kormány Lovász Márton elnökletével megalakult.

Hogyan működött a csempészszindikátus?

— Eltölték a csempészkirálynőt.

(Saját tudósításunk.)

Deutsch Salamon, volt vasuti raktárfőnök, volt csempészkirálynak méltó partnere akadt, akit a rendőrségen csempészkirálynő néven ismertek.

Marink Györgyné szül. Halász Rozália az érdemes asszony, aki a múlt évben, vasutasok segítségével, 80—100 darab disznót csempészett föl Budapestre.

A múlt év telén a rendőrségnek tudomására jutott ugyanis, hogy Tompa 101. számú őrháznál, a Szabadkáról Budapest felé haladó vonatokra vasuti egyének kettőbe hasított disznókat raknak föl és azt Budapestre csempézik.

A rendőrség meggyőzte a disznó-utások szállítására berendezett őrházat és tetten érte Marink Györgynét amint vasuti alkalmazottak segítségével, három kettőbe hasított disznót, a vonat kaleszkocsijára föl akartak tenni. A rendőrség a 285 kg. húst lefoglalta és Marink Györgyné ellen megindult a büntető eljárás.

A tárgyalás alkalmával Marink Györgyné beismerte a csempészést és csupán azzal védekezett, hogy szállítási igazolvány nélkül kézipodgyásként őhajította a vonatra földelni a sertéshúst.

A rendőri nyomozás alkalmával beszerzett terhelő adatok alapján beismerte azt is, hogy már ezen tervezett szállítását megelőzően 15 darab sertést elszállított így Budapestre, s ott a keleti pá-

lyaúdvár állomásán, henteseknek és magánosoknak 10—13 korona kilogrammonkénti árban eladta.

Marinkné vallomásának legérdekesebb része az, amelyben bevallotta, hogy a csempészést vasuti alkalmazottak segítségével üzte. Beismerte, hogy a sertések levágásánál, az elszállítás lebonyolításánál vasutasok segítettek.

A csempészszindikátus hatalma még arra is kiterjedt, hogy a vonat egy peroyi idejét a 101-es őrháznál meghosszabbítsák, sőt a sertéseket biztonság okából egy vasutas mindig elkísérte Budapestre.

A nagyarányú csempészést ügyében a napokban megtartott tárgyaláson, mivel bebizonyosodott az, hogy Marinkné hónapokon át fizte a csempészést és körülbelül 80—100 drb. sertést csempészett a fenti módon Budapestre, és mert a maximális ár túllépésével üzérkedett, dr. Dobó Árpád rendőrkapitány Marinkné 30 napi elzárására, 100 korona pénzbürségre és az elkobzott 3 drb. sertés husának az eladásból befolyt 2385 korona elkobzására ítélte el. Marinkné az ítéletben megnyugodott. Az ügyben szereplő vasuti alkalmazottak ellen a büntető eljárás még folyamatban van.

A szakértő betörők...

— Akik orvosi műszereket és dinamót loptak. —

(Saját tud.)

— aug. 29

Ahelyett, hogy kivessze a betörő gárda, mely hónapok óta rettegésben tartja a várost és vidéket, még rehamosabban terjeszkedik, népesedik minél jobban közeledünk az őszhez. Mely részvétel konstatáljuk eme erkölcsi elfajulást (részvétünk azonban nem a fosztogatóknak szól, hanem azoknak, akikől lehet még egy és más értékes holmit elszedni...) sajnos mi nem segíthetünk rajta, ha a rendőrség sem segíthet... Főleg félig-intelligens betörőkkel nehéz felvenni a küzdelmet, azok azután a furfangos emberek, nem kerülnek egyhamar hurokra.

A szegény detektívek gyakran hónapokig szimatolnak, amíg végre kézre keríthetnek egy-egy betörőexisztenciát.

Ujabbán pedig már megalakult a szakértő fosztogatók egyesülete, melynek tagjai megfelelő apparátussal rendelkeznek, mind „jóvaló” emberek, azonban elvük tiltja átlépni a krajcáros igazság szűk határait... Nem lepnak ők sem sonkát, még kevésbé zöld dinynyét avagy paradicsomot, az ő gesztusuk műszaki és orvosi tárgyak felé vergál... Eppen tegnap előtt szerelték le a főgimnázium laboratórium dinamóját. Képzett villanyzerelő lehetett a tolvaj, aki a géppince dinamólapjáról a legteljesebb szakértelemmel szerelte le és csepte el a kísérleti terem motorját, melynek jelenlegi értéke 14.000 korona.

Továbbá tegnap meg a Stefánia gyermekvédő egyesület orvosi rendelőjét fosztották ki a „szakértő tolvajok”. Sok apróbb nagyobb műszert vettek pártfogás alá, nevezetesen gummi és üvegcsoveket, ollókat, késeket, két orvosi köpenyt 1 lepedőt, 1 drb. szőnyeg (az összes holmi kezdett talán ez utóbbi tárgy a legértékesebb.) S Tamhász Erzsébet rendelői alkalmazott reggel nem tudta, hogy mit téve legyen, amikor „felődezte a hiányt; hosszas töprengés után eszébe jutott, hogy a rendőrségre kéne menni...”, nosza nem is késett azután, előállt a panaszával, szép sorrendben felsorolta a hiányzó tárgyakat s végül kijelentette, hogy ő nem ludas a dologban. A rendőrkapitány hitelt adott szavának s elbocsátotta, ellenben a „szakértő tolvajok” ellen megindították a nyomozást.

— Öngyilkos cselédleányok. Pető Zsuzsanna 23 és Ozsorák Katalin 15 éves leány Gonda Izó államvasuti főellenőr, topolyai állomásfőnöknél együtt szolgáltak. A két leány öngyilkossági szándékból szublimátoldatot ivott és amikor Pető Zsuzsanna azt tapasztalta, hogy a szublimát nem végez vele, a községi szegényház előtt levő kutba ugrott. Ozorák Katalin eleiben maradt, Pető Zsuzsanna azonban a kutba fulladt, Pető Zsuzsa öt levelet hagyott hátra, miközben közösen elhatározott öngyilkossági szándékuk okának elhallgatása mellett özvegy édesanyjától, testvéreitől és gazdájának családjától búcsuzott, arra kérve őket, hogy tettét bocsássák meg nekik.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtettek tennem jó férjem, édesapám, illetve nagypapám

Idősb. IKOTITS PÉTER temetésén megjelentek és ezzel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton fogadják hálás köszönetünket.
Üzv. Ikotits Péterné és családja.

Gőzfűrészes eladás.

Alulírott cég beittagjai közmegegyezésünkkel közhírré tesszük, Ujverbászon avasártéren, közvetlen a Ferencz csatorna mellett, — a Ferencz csatorna részvénytársaságtól bérbe vett telken, — általunk felépítve levő saját tulajdonunkat képező gőzfűrészünket, a hozzá tartozó felszereléseket, épületeket követeléseinket, tartozásainkat stb. 1919 szeptember 9 és esetleg folytatólag 10 én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen eladjuk. Kikiáltási ár K. 330 000 melyen alul nem fog eladni. Bánatpánz K. 33 000. készpénzben lefizetendő. Utóajánlatok egyáltalán nem fogadtnak el.

Minden ezen ügyre vonatkozó feltételek gőzfűrészes teleptünk levő irodánkban mátol kezdve, az árverés előtti napig, vagyis szeptember 8 án d. e. 9—11 óráig és d. n. 3—5 óráig megtudható.
A cég beittagjai:

Schneider Pál és utóda Wohl S.H.
Ujverbász Bács-megy.

Falitégla. tetőcserép burkolat tégla.

Állandó készlet 15 millió db.

Gépszajtoló első rendű falitégla egyenlő piros színben nyers falazáshoz is alkalmas. Készírtésű elsőrendű falitégla, minőség egyenlő keramit szilárdsághoz, mint burkolatégla is alkalmas.

Gépszajtoló elsőrendű hernyelt tetőcserép egyenlő piros színben arányos hibaválküli fedéshez.

Gépszajtoló elsőrendű kősfarku tetőcserép egyenlő piros színben. Az ország bármely vasut és hajó állomására rendeléseket elfogad László Dezső Szabadka. Az egyesült Slavonai tégla és cserépgyárak R. T. állomások Horvát, Szuhópó, Vernead, kizárólagos eladója.

Tetőfedő munkálatokat elvállal Horvát Sándor fedő mester Szabadka II. kör Wesselány-ut 358 sz. ahol az anyagminták is megtekinthetők. Elsőrendű fával égetett kömlesztés darabos méssz és építő méssz vagon rakományként kereskedők építő vállalkozók gazdálkodóknak legjutányosabb árban. Rendeléseket elfogad. Vissont elárultok megfelelő árkedvezményben részesülnek.

FÜVAROZÁST
helyben és vidékre elvállal:
BERE és TÁRSA
Mihály-u 42. — Telefon 305

✱ Szörmeáruházmegnyitás! ✱

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy szeptember közepén szörmetizetemet megnyitom

Eötvös-utca 60, Zöldségpiac,

ahol mindenféle szörmet raktáron tartok és mindennemű javítást elvállalok.

Hosszu külföldi tapasztalataim

abba a kellemes helyzetbe juttattak, hogy a legkényesebb izlést is kielégíthetem és minden törekvésem odairányul, hogy a tisztel közönséget szolid árak mellett pontosan és szakszerűen kiszolgáljam, miért is a nagyérdemű közönség sz. pártfogását kérem.

Goldstein Antal szücsmester.

UJ HENTESÜZLET

A Bercsényi és Bimbó-utca sarkán a legkényesebb igényeknek megfelelő új hentesüzletet nyitottam.

Üzletemben a legizletesebb töltelések, felvágottak, fűtölt és felvágott husok ugyanlén naponta friss sertéshus kapható. A közönség szives pártfogását kéri

Tikvicszky Péter HENTES

ÉRTESÍTÉS!

A n. é. kereskedők szives tudomására adjuk, hogy **rövid, szövő és norrinbergi áru nagykereskedést**

nyitottunk mely alkalommal kérjük szives pártfogásukat
Kiváló tisztelettel: **Krausz Hermann és Lang** Rudics-u Hermann Ernő helyiségében

Továbbá

HERMANN ERNŐ

uri női divatárüzlete fenál kéri a n. é. közönség szives pártfogását.

NEZZE MEG! GERGITS és KISS

Kossuth-utca kirakatait
Modernül berendezett fotó műterem a Barátok temploma mellett.
Szolid árak! Szolid árak!

zsírszóda

szappanfőzéshez nagyban és kicsinyben előnyösen kapható.
NOJCSEK GÉZA
fűszernagykereskedőnél.
Telefon 222. SZABADKÁN. Telefon 228.

Bally és Tell védjegyjű Schweici

férfi és női cipők érkeztek.
Sugar Béla
Főtér.

Vágot t fa

szén és vályog házhoz szállítva kapható
Bánó és Bröder cégnél.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Gyogyszertár raktárral és patikajoggal eladó népes kétségben. Érdeklődni lehet Oszvár Józsefnél Palicszon. 2173—2

Szép butorozott zseba két ur embernek esdtleg kosztal kiadó. Olm a kiadóban. 2172—2

Elsőrendű faszenet nagyban és kicsinyben azonnali szállításra ajánl Révai Adolf Szabadka. Magyar-u. 578. Telefon 551.

Férfi öltönyök, gazdaszabátók, remek szabás és finom kiállítás! Eisler Izsónál, Barátok temploma során. 2164—5

Eladó egy bécsi gyártmányú zongora jutányos áron. Farkas Dezső, Párhuzamos ut 223. 1240 10

Nagyobb mennyiségű bor, egykét hektós tételekben is eladó. Kovács Antalnál I. kör, Damjanics-u 29/20 sz. 1225—10

Teljes fűszerüzletberendezés és mákadaráló eladó. Érdeklődni lehet Szemmáry villában Palicszon. 1205

Eladó lakóházak:

Főtéren több uri lakásból és fűszerüzlet helyiségekből álló modern emeletes ház.

Egressy-utcán közvetlen az uri kaszinó mellett több lakásból álló nagy udvarral leyő ház.

Hosszu-u. elején 5 szobás és mellék helyiségekből álló családi ház.

Jókay utcában 6 szobás fürdőszobával és mellék helyiségekkel ellátott ház.

Wesselényi-ut. elején nagy udvarral 4 uri lakással nagy pin-cékkal.

Főtérhez közel 4 szobából és mellék helyiségekből álló uri ház mely azonnal átadó.

Fűzfás utcában 4 szoba, nagy udvarral és szép kerttel olosón, azonnal átadva.

Odor-utcában egy több lakásból álló urilakás fürdőszoba és nagy udvarral.
Cimek a kiadóban.

Weitzenfeld és Tsa
cégnél Szabadka, városi bérpalota.

Gazdasági cikkek:
Léistang, kötőfék, rudaló kötél, hálháló gabonás zsákok, ponyvák, kenderkötélek, ruhaszárító, géphajtó és osomogató kötélek; zsákmadzag, dohánykévokötő, és redőny-zsinorok.
Kender-kóc, tömlők, géphajtó hevederek, mindennemű zsinokok, szalma zsákok, redőny hevederek.
Napellenző sátorvászón ponyva szövet a legjobb kivitelben kaphatók.

Nyomatott a Szent Antal Nyomdában Szabadkán. —